

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД

УТВЪРЖДАВАМ
ПРЕДСЕДАТЕЛ: Вера Коева

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С ВЕЩИ ЛИЦА

актуализирани към 22.01.2021 година

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА

НПК

ГПК

ЗСВ

НАРЕДБА № 2 от 29.06.2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица

Наредба № 2 от 26.10.2011 г. за условията и реда за извършване на съдебномедицинските, съдебнопсихиатричните и съдебнопсихологичните експертизи, включително и за заплащането на разходите на лечебните заведения, ДВ бр. 91/18.11.2011г.

Наредбата за командировките в страната

Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина

II. ОПРЕДЕЛЯНЕ И НАЗНАЧАВАНЕ НА ВЕЩИ ЛИЦА В
СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА

1. НАЗНАЧАВАНЕ

1.1. Вещо лице се назначава по искане на страната или служебно, когато за изясняване на някои възникнали по делото въпроси са необходими специални знания из областта на науката, изкуството и други области, включително и при провеждане на оглед или освидетелствуване.

1.2. Съдът може да назначи и повече вещи лица, когато това се налага с оглед на обстоятелствата по делото при сложност или комплексност на изследването.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВЕЩИ ЛИЦА

2.1. Вещите лица се определят от съда служебно и/или по предложение на страните от официално утвърдения и публикуван Списък на вещи лица за Благоевградски съдебен район.

2.2. При определянето на вещото лице се съобразява необходимата квалификация и специалност на експерта, обема, вида и естеството на поставените експертни задачи.

2.3. При определяне на конкретен експерт за изпълнение на експертизата, съответните служители в съда, в зависимост от фазата на управление на делото /съдебни секретари или деловодители/, веднага се

свързват по телефон с посочения конкретен експерт, за да получат потвърждение за изпълнение на възложената експертиза в необходимите и изискуеми се от съда и процесуалния закон срок. След потвърждение на обективната възможност за изпълнение на допуснатата експертиза, съответните съдебни служители изпращат на експерта незабавно, включително и по електронен път при заявено предварително съгласие за такъв обмен на книжа, писмо с поставените задачи и се предоставя възможност на вещото лице за запознаване със съдебното дело и материалите към него.

2.4. При липсата на обективна възможност за назначаване на вещо лице от утвърдения Списък на вещите лица за Благоевградски съдебен район, по същият ред се определя и назначава експерт от Списък на вещи лица за друг съдебен район или от съответно звено, структура или Университет, в които работят служители с необходимата квалификация и специалност.

2.5. За улеснение определянето на вещи лица с необходимата специалност и квалификация, съдебните служители използват активно въведения софтуер по Проект на ВСС "Система за мониторинг и контрол на дейността на вещите лица". Всички съдебни служители, които работят с вещи лица се обучават за използване на този софтуер.

2.6. В службите „Съдебни секретари“ и „Съдебно деловодство“, както и във всички съдебни зали се поддържат актуализирани списъци на вещите лица към Списъка на Благоевградски съдебен район.

Актуализирането на тези списъци се извършва по инициатива на съда или по инициатива на вещото лице, когато е променена информацията за контакт с него, възможността за извършване на експертизи или притежаваните специалности и допуск до класифицирана информация за вещото лице.

При депозиране на молба за промяна на поддържаната информация за даден експерт, същата се докладва на всички съдии и съдебни служители, прилага се към Списъка с експерти при съда и се изпраща до съдебният администратор на ОС-Благоевград за извършване на актуализация в централизираната база данни за вещите лица, поддържана от ВСС.

2.7. При желание на вещо лице да участва в изпълнението на експертизи, включително и когато не е включено в Утвърденият за това списък на експерти за съдебният регион, същото може да депозира заявление до Председателя на съда по Образец в Приложение № 1 към тези правила. Това заявление се предоставя за сведение на всички съдии и съдебни служители и се прибавя към папката с информация за актуализираният Списък на вещи лица в съда.

Искането на нов експерт за включване към утвърдения Списък за вещи лица в съдебният район, се материализира в писмена молба и се извършва съгласно процедурата, чрез органите и в сроковете, посочени в чл. 399 - 402 от ЗСВ.

2.8. Назначаването на вещите лица по делата се извършва с писмен акт

на съда, в който изрично се посочват: предметът и поставените експертни задачи, необходимата специалност и квалификация на експерта, името, образованието и специалността на експерта, материалите, които се предоставят на вещото лице както и условията за изпълнение на експертизата /срокове, със или без оглед на място и вещи, депозит и начин на заплащане на експертния труд/.

2.9. Когато се налага експертизата да бъде извършена в почивни дни или през дните на официални празници, това се посочва в акта за възлагане на експертизата.

За улесняване достъпа на експерта до необходимите му документи и материали във връзка с изпълнение на експертизата, на същият ведно с писмото за възлагане на експертизата, се издава от съответният съдебен служител и съдебно удостоверение по чл. 395, ал. 2 на ЗСВ, с което вещото лице се легитимира пред трети лица и може да изисква от тях съдействие при изпълнение на възложените му експертни задачи. /Приложение № 2/

2.10. Вещите лица могат да се включват в изпълнението на еднолични, колективни, еднородни, комплексни, първоначални, допълнителни и повторни съдебни експертизи.

Съдът назначава еднородни експертизи, когато за решаването на задачите им се използват знания от една научна област.

Съдът назначава комплексни експертизи, когато за решаването на задачите им се използват знания от различни научни области.

При необходимост от експертни знания в една научна област, съдът включва вещите лица в единична експертиза, а когато за решаването на задачите са необходими знания от различни научни области, съдът включва вещите лица в комплексна експертиза.

Допълнителна експертиза се назначава, когато заключението на експерта не е достатъчно пълно и ясно, а повторна експертиза- когато то не е обосновано и възниква съмнение за неговата правилност.

2.11. Когато е допусната съдебна експертиза при внасяне на депозит за някоя от страните, вещото лице започва дейността по извършване на експертизата, след като е внесен депозит за заплащане на труда му.

След внасяне на определения от съда депозит, съответният деловодител незабавно уведомява за това експерта по телефон и изпраща писмото, ведно с другите предназначени за вещото лице съдебни книжа за изпълнение на възложената му експертиза.

3.ОСВОБОЖДАВАНЕ И ОТВЕЖДАНЕ НА ВЕЩИ ЛИЦА

3.1. Не могат да бъдат вещи лица:

1. лицата, спрямо които са налице основанията по чл. 29, ал. 1, т. 1 - 5 и 7 - 8 и ал. 2 от НПК, както и такива, спрямо които са налице основанията за отвод по чл. 22, ал. 1 от ГПК;

2. свидетелите по делото;

3. лицата, които се намират в служебна или друга зависимост от страните в процеса и техните защитници или повереници;

4. лицата, извършили ревизията, материалите от която са послужили

като основание за започване на разследването;

5. лицата, които не притежават необходимата професионална правоспособност.

При наличието на горните основания, вещото лице е длъжно само да си направи отвод.

Заинтересованите лица предявяват отвода пред органа, който е назначил експертизата и същият се произнася незабавно и мотивирано по направеното искане.

3.2. При неизпълнение на възложените експертни задачи в определените за това срокове и в изискуемата се за това компетентност и пълнота, или когато вещото лице не може да изпълни експертизата поради обективни причини /болест, служебен ангажимент, отводи, отсъствие и др. /, съдът служебно и/или по искане на страните може с мотивиран акт да освободи експертите по делото и замени същите с други такива.

3.3. При оттегляне на иска, частната тъжба или прекратяване на съдебното производство, съдът незабавно уведомява експерта за отпадналата необходимост от изготвяне на експертно заключение.

Ако към датата на прекратяване на делото, експертът е изготвил заключението си, макар и последното да не е прието по визираната обективна причина, съдът присъжда на вещото лице направените от него разноски за изпълнение на експертизата, както и експертно възнаграждение при условията на Наредба № 2 и съгласно представената от него Справка-декларация.

III. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА В СЪДЕБНИТЕ ПРОЦЕДУРИ

1. ПРАВА НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА

1.1. Вещото лице има право да се запознае с материалите по делото, които се отнасят до въпросите на експертизата; да изисква допълнителни материали и да взема участие при извършването на отделни действия по разследването, когато това е необходимо за да изпълни възложената му задача; да получи възнаграждение за положения труд и да му се заплатят разходите, които е направил, както и да иска отмяна на актовете, които накърняват неговите права и законни интереси.

Когато в експертизата са включени няколко вещи лица, те имат право да се съвещават, преди да дадат заключението. При единодушие вещите лица могат да възложат на едно от тях да изложи пред съответния орган общото заключение, а когато са на различно мнение - всяко от тях дава отделно заключение и може да подпише заключението при особено мнение, което мотивира писмено .

1.2. Съдът уведомява своевременно вещите лица за допуснатата и назначена съдебна експертиза с тяхно участие и им предоставя съдебният акт, ведно с необходимите материали за изпълнението ѝ .

Съдът е длъжен да определи подходящ срок за изпълнение на експертизата при съобразяване вида и естеството на поставените експертни

задачи и обема от работа, дейности, изследвания, които са необходими за изпълнението ѝ .

1.3. Вещото лице има право да изложи устно и защити експертното си заключение пред съдебният състав и страните, като отговаря и на поставени му от тях в тази процедура въпроси.

1.4. По преценка на съда и при в недостатъчна пълнота и яснота на експертното заключение, на експерта може да се предостави възможност да допълни заключението си в рамките на допълнителна експертиза.

При недостатъчна обосноваване на експертното заключение и възникване на съмнение в неговата правилност, съдът може да назначи повторна експертиза с участието на същото вещо лице или да го замени с друго такова.

1.5. При разногласие между вещите лица, всяка група излага своите отделни мнения. Когато съдът не може да вземе становище по разногласието, той изисква от същите вещи лица допълнителни изследвания или назначава други вещи лица.

След разпита на вещите лица, същите могат да бъдат изслушани отново и разпитани допълнително от съда, ако той прецени, че това е необходимо за изясняване на обективната истина и обстоятелствата по делото.

1.6. Вещото лице има право да присъства при изслушване на свидетелите в процеса, чийто показания имат отношение към експертизата и да задава чрез съда въпроси на тези свидетели, във връзка с експертизата си.

1.7. Разпит в наказателното производство на вещо лице, което се намира извън страната, може да се извърши и чрез видеоконференция или телефонна конференция, когато това се налага от обстоятелствата по делото.

1.8. След изготвяне на експертното заключение и приемане на същото от съда, експерта има право на възнаграждение за труда си, както и такова за направените разходи за използвани материали и консумативи, пособия, технически средства, машинно и компютърно време и други необходими разходи при изпълнение на експертизата.

Направените от вещите лица пътни разходи, се възстановяват от бюджетната сметка на съда или от страните в процеса, като експертите имат право на дневни разноски и командировъчни по правилата на Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина.

1.9. Вещото лице има свободен достъп и може да прави справки по делото, по което е назначено, да получава безплатно копия от книгата и документите по делото и сведения с предимство в съда, прокуратурата, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби и навсякъде, където е необходимо, само въз основа на качеството си на вещо лице, което удостоверява чрез представяне на карта за вещо лице.

Съдът, прокуратурата, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби в страната са длъжни да оказват съдействие на вещите лица.

Всички държавни органи, юридически лица и граждани, при които се намират материали, необходими за експертизата, са длъжни да осигурят достъп на вещото лице до тях съобразно нивото на достъп до класифицирана информация, което то притежава, както и да оказват необходимото съдействие за изпълнение на задачите на експертизата.

Когато вещото лице счита, че поставените му експертни задачи са неясно формулирани от съда или излизат извън кръга на неговата компетентност, то може да уведоми за това съда и да поиска допълнение или преформулиране на поставените му експертни задачи.

Вещото лице може да депозира писмен мотивиран отказ за изготвяне на експертизата в 7-дневен срок от получаване на съобщението за конкретните задачи.

Служителите в служба "Деловодство" са длъжни да уведомят незабавно по телефон съответните вещи лица при постъпването на нови документи и доказателства, след предаване на делото във вещото лице, ако тези документи и доказателства имат отношение към допуснатата и назначена от съда експертиза.

Когато съдът е възложил на страните също да съдействат за изпълнение на експертизата, служителите в служба "Деловодство" улесняват и подпомагат комуникацията между страните и експертите, чрез своевременно предоставяне на информация за връзка и контакт по между им .

2. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА

2.1. Вещото лице е длъжно да се яви пред съответния орган, когато бъде призовано и да даде заключение по въпросите на експертизата.

Вещото лице може да откаже да даде заключение само когато поставените въпроси излизат извън рамките на неговата специалност или материалите, с които разполага, не са достатъчни, за да си състави обосновано мнение.

2.2. Вещото лице представя заключението си в срок не по-късно от 7 дни преди датата на съдебното заседание.

2.3. Експертното заключение се представя в писмен вид, в отделен екземпляр за съда и за всяка от страните, като същото има следното съдържание: името на експерта и неговата специалност и/или квалификация, на какво основание е извършена експертизата; къде е извършена; задачата, която е поставена; материалите, които са били използвани; изследванията, които са извършени и с какви научни и технически средства е направено това; резултатите, които са получени и изводите от експертизата. Заключението се подписва от вещото лице. Изготвената експертиза се представя заедно със справка-декларация, към която се прилагат документи за извършените разходи, или със сметка по образец, утвърден със заповед на министъра на вътрешните работи, когато

експертизата е извършена от вещо лице, което е служител на МВР.

Ако при извършването на экспертизата се открият нови материали, които имат значение по делото, но по които не е била поставена задача на експерта, вещото лице е длъжно да ги посочи в заключението си и да вземе отношение по тях при разпита си в съдебното заседание.

При участието на няколко експерти, експертното заключение се подписва от всички вещи лица. Ако някой от експертите подпише заключението с особено мнение, трябва писмено да обоснове същото.

2.4. Експертът е длъжен да даде вярно и безпристрастно експертно заключение, както и да проявява добросъвестност, обективност, всестранност и пълнота при извършване на експертното изследване.

При изпълнение на экспертизата, експертът трябва да съобрази и използва съвременните постижения в съответната научна област.

2.5. Когато по делото са представени веществени доказателства, които имат отношение към экспертизата, експертът задължително следва да извърши личен оглед на същите преди изпълнение на экспертизата.

Ако по делото са представени писмени доказателства, съдържащи характеристики на вещите, имащи отношение към экспертизата, вещото лице задължително се запознава и съобразява и с тези документи и характеристики.

2.6. Вещото лице няма право да разпространява информацията за обстоятелствата, фактите и документите, които са му станали известни в хода на съдебната експертиза.

Експертът е длъжен да спазва принципа на поверителност при ползваната информация по съдебните дела и да спазва професионалната етика, като при прекратяване на функциите си, вещото лице не е освободено от задължението си да пази информацията по делата, свързана с дейността му като такава.

2.7. Вещото лице не може да приема каквито и да е подаръци, услуги, ангажиране по други дела, ангажиране за работа, услуги или консултации от страна по делото или нейни представители до приключване на делото. Към всяка експертиза вещото лице представя декларация, че не е в конфликт на интереси във връзка с изготвянето ѝ.

2.8. Вещото лице популяризира дейността си по начин и със средства, които дават вярна представа за неговата компетентност и възможностите на съответния вид експертиза.

2.9. При неявяване или отказ да даде заключение без уважителни причини, вещото лице се наказва с **глоба**, която може да се обжалва в 7-дневен срок от датата на уведомяването, пред наложилният санкцията съдебен състав. Ако експерта посочи уважителни причини за неявяването си, наложената санкция се отменя с аналогичен съдебен акт.

2.10. При нежелание на експерта или обективна невъзможност да участва и изпълнява съдебни експертизи, същият следва да заяви това писмено, за да се уведомят съдиите и съдебните служители, както и за да се отрази това обстоятелство към Списъка с вещи лица при РС-

IV.ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДЕПОЗИТИ ЗА ЕКСПЕРТИЗИ, ПРИСЪЖДАНЕ НА РАЗНОСКИ И ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДЕПОЗИТИ ЗА ЕКСПЕРТИЗИ

1.1. Със съдебният акт, чрез който се допуска и назначава съдебна експертиза, съдът определя и условията, при които следва да се извърши тя /за сметка на бюджета на съда или след заплащането на депозит/, като се посочва конкретният размер на дължимият депозит, страната-вносител, срока на внасяне и сметката, по която следва да се внесе депозита.

1.2 При определянето размера на депозита, който предварително се внася за изпълнение на съдебната експертиза, съдът отчита: сложността и спецификата на поставената експертна задача; компетентността и степента на квалификацията на вещото лице; обемът на работата и други обстоятелства, във връзка с извършването на експертизата.

Размерът на депозита по възможност трябва да кореспондира с размера на окончателното експертно възнаграждение, определяно съгласно обичайната практика на съда и експертите, при изпълнение на експертизи от възложеният предмет и обем на работа.

1.3 Съдът следи служебно за своевременното внасяне на дължимия депозит за вещо лице, като след внасянето на депозита, съответният деловодител уведомява за това експерта по телефон.

При невнасянето на определения депозит в срок, съдът също уведомява вещото лице и предприема адекватни организационни мерки като дава указания за внасяне на депозита от съответната страна.

1.4. Определеният депозит се внася по депозитна сметка на РС-Благоевград, предварително обявена на страните и оповестена на всички участници в съдебните процедури по подходящ начин, в това число и чрез сайта на съда.

1.5. Вещото лице започва дейността по извършване на експертизата, след като е внесен депозит за заплащане на труда му и се уведоми за това от съответната съдебна служба.

2. ПРИСЪЖДАНЕ НА РАЗНОСКИ ЗА ЕКСПЕРТИТЕ

На вещото лице, включително и когато е служител на МВР или служител на Прокуратурата на Република България, назначен на експертна длъжност, се заплащат разходите за пътни, дневни и квартирни, необходими за изготвяне на възложената експертиза, от органа, назначил експертизата, съгласно размерите, предвидени в Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина.

2.1 Пътни разходи:

Пътни разходи при пътуване с обществен транспорт се определят срещу представени билети- датите на пътуване върху билетите следва да съвпадат с дните на явяване в Районен съд – Благоевград или датата на работа във връзка с изготвяне на експертизата, като датата на пътуване следва да съвпада с датата, посочена в справката-декларация на вещото лице.

Пътни разходи при пътуване с лично МПС се определят от съдията – докладчик след представяне на оригинален фискален бон за заредено гориво с дата, отговаряща или предхождаща датата на съдебното заседание (в рамките на същия месец) или датата на работа във връзка с изготвяне на експертизата, като датата на пътуване следва да съвпада с датата, посочена в справката-декларация на вещото лице; копие от свидетелство за регистрация на МПС – Част I на съответното лично моторно превозно средство; разпечатка на разходната норма, определена от производителя на моторното превозно средство; разпечатка на маршрута и разстоянието в километри по републиканската пътна мрежа.

Пътни разходи при пътуване със самолет- билет и бордна карта.

По разпореждане на съдията – докладчик се издава РКО Обр. 98 за определените пътни разноски на вещото лице.

2.2.Дневни пари:

На вещото лице, когато остава да нощува в мястото на командировката, се заплащат дневни пари в размер на 20,00 лева за всеки ден от командировката, а когато изпълнява служебните си задължения през по-голямата част от работното време /повече от 4 часа/ в друго населено място, без да нощува, се изплащат 10,00 лева.

2.3.На вещото лице се заплащат квартирни пари за нощуване в мястото на командировката в размер на действително платените (вкл. за данъци и такси) срещу представен документ, издаден по установения ред, но не повече от утвърдената сума за една нощувка – съгласно решение на ВСС. Не се допуска компенсация между отделните нощувки.

2.4.Не се заплащат квартирни пари, когато е ползувана безплатна държавна или обществена квартира, както и когато командировката на експерта е в населено място, където живее той или семейството му.

Съдия-докладчика по делото определя командировъчните пари след като е проверил за наличието на по-горе изброените документи. При липса на разходооправдателни документи, съдията докладчик отказва признаването им като пътни и квартирни разходи.

Въз основа на определението на съдията-докладчик по делото, съдебният секретар-протоколист издава РКО обр. 98а на съответното вещо лице в деня на съдебното заседание.

РКО обр. 98а се издава в оригинал за счетоводството на съда, а копие от него се прилага към делото.

Не се признават за разходи, освен за случаите на други условия, оказващи влияние върху заплащането за извършената работа, в това число срочност на изпълнението, работа в почивни дни и национални празници-

по преценка на съда: разходи за билет за самолет освен когато командировката е в чужбина; пътни разходи без представяне на билет или друг документ, удостоверяващ извършения разход; разходи за една нощувка над 50 лв.

3.ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕКСПЕРТНО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ

3.1.Изготвената експертиза се представя заедно с декларация по чл. 35, ал. 1 от Наредба № 2/2015 г., справка-декларация по чл. 23, ал. 2 и чл. 24, ал. 2 от Наредба № 2/2015 г., към която се прилагат документи за извършените разходи.

След приемане на експертното заключение, съдът присъжда със съдебен акт заплащането на възнаграждение на експерта съобразно изготвена от него собственоръчно попълнена писмена декларация по Приложение № 2 на Наредба № 2/2015г.

3.2.При явяване на вещо лице и отлагане на делото по независещи от него причини на същото освен разходите се заплаща и възнаграждение в размер не по-малко от 20 лв.

При явяване на вещото лице, включително и когато е служител на ПРБ, назначен на експертна длъжност, пред съда за изслушване по изготвена в досъдебната фаза на наказателния процес експертиза, се заплаща възнаграждение не по-малко от 20 лв.

Когато за извършването на експертиза е определено вещо лице, което е служител на МВР, на министерството се заплащат направените разходи за труд, консумативи и режимните разноски. Определените възнаграждения в случаите, когато вещото лице е служител на МВР, се заплащат на министерството. На експерта се заплащат само пътни, дневни и квартирни разходи.

Когато за извършването на експертиза е определено вещо лице, което е служител на ПРБ, назначен на експертна длъжност, органите, назначили експертизата, заплащат на прокуратурата направените разходи за труд, консумативи и режимните разноски.

3.3.Съдията-докладчик, възложил експертизата, определя възнагражденията, като съобразява и преценява: сложността и спецификата на поставените задачи; компетентността и степента на квалификация на вещото лице; времето, необходимо за извършване на експертизата; обема на извършената работа; необходимите разходи за извършването на експертизата, като употреба на материали, консумативи, използвани пособия, съоръжения и други; други условия, оказващи влияние върху заплащането за извършената работа, в това число срочност на изпълнението, работа в почивни дни и национални празници.

Обстоятелствата, свързани с положеното време, обем, вид естество на свършена работа, разходи, консумативи, материали и пособия, използвани и вложени при изпълнение на експертизата, се посочват изрично в Справка Декларацията на експерта по Приложение № 2 на Наредба № 2/2015 г.

При извършване на експертиза от вещо лице, което е служител на МВР, разходите за труд, консумативи и режимни разноси се установяват със сметка по образец, утвърден със заповед на министъра на вътрешните работи. На експерта се заплащат само пътни разходи.

Когато вещото лице не представи документи за разходите си при изпълнение на експертизата, те се заплащат по преценка на съда, назначил експертизата.

За отделните видове експертизи на вещото лице се определя възнаграждение съобразно действително отработените часове и направените разходи за извършване на експертизите.

Когато експертизата е изготвена от няколко вещи лица, възнаграждението за всяка от тях заплаща поотделно съобразно индивидуално попълнена декларация по Наредба № 2 за вложен труд, време и разходи в извършването на експертизата.

3.4. За всеки действително отработен час на експерта се заплаща възнаграждение в размер на 3% от установената минимална работна заплата за страната към датата на възлагане на експертизата.

Броят на действително отработените часове се установява от справка-декларация на вещото лице по Наредба № 2.

За особено сложни и специфични експертизи, извършени от висококвалифицирани вещи лица, възнаграждението може да бъде увеличено до 100 %.

За експертизи, извършени в почивни дни, възнаграждението може да бъде увеличено от 75% до 150 %, а през дните на официални празници – от 100 % до 200 %.

3.5. Когато прецени, че са налице основания да увеличи първоначално определеното възнаграждение, съдът възложил експертизата, определя окончателно възнаграждение с протоколното си определение .

Ако съдът прецени, че няма основание за увеличаване на първоначално определеният размер на експертното възнаграждение, то остава в този си размер.

Ако прецени, че са налице обективни основания за намаляване на посоченото от експерта възнаграждение по подадената от него справка-декларация, съдът може да намали размера на възнаграждението като посочи подробно мотивите за това в протоколното си определение по делото.

Възнаграждение се определя и заплаща на експерта и при устно допълнение към експертизата.

3.6. Експертното възнаграждение не може да се определя под условие или да се обвързва с изхода от решаването на делото.

Първоначалното възнаграждение на вещото лице не се изплаща, ако органът, възложил експертизата, не приеме заключението.

4. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РАЗХОДИ И ЕКСПЕРТНО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ ПО СЪДЕБНОМЕДИЦИНСКИ, СЪДЕБНОПСИХИАТРИЧНИ И

СЪДЕБНОПСИХОЛОГИЧНИ ЕКСПЕРТИЗИ

4.1. Разходите по извършване на съдебномедицинските, съдебнопсихиатричните и съдебнопсихологичните експертизи се формират от разходите на лечебното заведение, разходите за възнаграждение на вещото лице, както и направените от него лични разходи.

4.2. Лечебните заведения имат право на разходите, направени за извършената експертиза, които включват: режийни, разходи за консумативи, изследвания и транспорт, когато последният е свързан с извършването на експертизата.

Размерът на разходите на лечебните заведения за изготвяне на съдебномедицински, съдебнопсихиатрични и съдебнопсихологични експертизи се определя, както следва:

а/ разходи за една извършена съдебномедицинска експертиза на труп (аутопсия), включващи режийни разходи, консумативи, хистологични изследвания, изследвания за определяне на кръвни групи, за определяне на съдържание на алкохол в кръвта и на наркотици в урината - до 120 лв.;

б/ разходи за извършена съдебнопсихиатрична или съдебнопсихологична експертиза за едно денонощие - до 30 лв.;

в/транспорт, свързан с извършването на съдебномедицинска, съдебнопсихиатрична и съдебнопсихологична експертиза - до 1 лв./1 км.

В разходите за извършени съдебномедицински експертизи от лечебните заведения не са включени химичните, генетичните, биологичните и други допълнителни за съответната експертиза изследвания, когато са необходими.

4.3. С приемане на експертното заключение, съдът определя разходите, които следва да се присъдят на лечебното заведение във връзка с изготвяне на експертизата, след представяне на първичен счетоводен документ за извършването на въпросните разходи, утвърдени от ръководителя на лечебното заведение и при съобразяване и отчитане на разчетите за разходи на лечебно заведение, показатели и ценови тарифи за тях, посочени в Наредба №2/26.10.2011 г., а именно:Разчет на необходимите разходи за провеждане на една съдебномедицинска експертиза на труп

№ по ред	Разходи за 1 СМЕ	Показатели	Общо
1.	Режийни разходи за ел. енергия - осветление, специално осветление; вентилация; климатизация; хладилник за биологични материали и кръв	0,20 лв. - хладилник; 2,70 лв. - климатик (охлаждане); 3,30 лв. - климатик (отопление); 0,30 лв. - осветление (при 1,36 кВтч от лампи); 0,33 лв. - специално осветление (при 1,5 кВтч прожекторни лампи); 0,50 лв. - вибрационен трион и бактерицидна лампа	5,00
2.	Медицински консуматив	2,88 лв. - 2 броя еднократни престилки; 2,40 лв. - 2 чифта аутопсионни ръкавици; 0,42 лв. - 3 чифта латексови ръкавици; 0,12 лв. - маски; 0,20 лв. - 2 бр. еднократни престилки; 0,20 лв. - калцуни; 0,52 лв. - 2 до 8 стерилни контейнера за кръв и урина; 0,48 лв. - 1 - 2 броя стерилни контейнери за тъканни материали; 0,05 лв. - 0,5 мл консервант за кръв и урина; 0,11 лв. — еднократно острие за скалпел; 2,00 лв. - дезинфектанти; 0,50 лв. - конци; 20,00 лв. - трупен чувал с цип	30,00
3.	Изследвания за	определяне наличието на наркотици в урината - 1 опаковка за изследване на 6 вида наркотици в урината определяне на кръвни групи определяне съдържанието на алкохол в кръвта хистология	15,00 10,00 20,00 40,00
Общо разходи за една СМЕ на труп (аутопсия)			120,00

**Разчет на необходимите разходи за извършена съдебнопсихиатрична или
съдебнопсихологична експертиза за едно денонощие**

Вид разход	Стойност
Храна	5,00
Рутинна параклиника	3,78
Медицински консумативи	0,37
Вода, горива, енергия	4,00
Други материали	0,33
Текущи ремонти	1,84
Пране	0,41
Други външни услуги	U7
Инвентар (постелен и друг)	4,00
Лекарства	7,00
Други разходи	0,04
Общо	30,00

4.1. Присъдените разходи на лечебното заведение, се превеждат на последното безкасово по сметка, предварително посочена от него .

16

4.4. Извън разходите за изпълнение на експертизите, които се присъждат на лечебното заведение, съдът заплаща отделно на вещото лице направените от него лични разходи за експертизата, както и експертно възнаграждение по реда на Наредба № 1 от 2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, след представяне на Справка-декларация в удостоверение на сторените лични разходи и първоначално определено експертно възнаграждение за вложеният от него труд. В тази справка вещото лице посочва изрично ако експертизата му е била възложена служебно, както и конкретният период от време, в който е полагал труд за изпълнение на експертизата в рамките на утвърденото му работно време.

Когато експертизата е била извършена от експерта в рамките на работното време и нейното изпълнение му е възложено като служебна задача, 50 % от определеното възнаграждение се изплаща на експерта, а останалата част - на заведението.

4.5. При допускане на съдебнопсихиатрична и съдебнопсихологична експертиза с участието на вещи лица при “ЦПЗ”-Благоевград, съдът възлага на Ръководителят на лечебният център да определи конкретните експерти за изпълнение на експертизата.

При определяне на конкретните експерти, Ръководителят на “ЦПЗ”-Благоевград следва да съобрази и отчете вида, сложността и естеството на поставените експертни задачи, необходимата специалност и квалификация на експерта, както и посочените от съда срокове за изпълнение на експертизата.

След определяне на експертите, които имат обективна възможност да изпълнят в срок допуснатите от съда медицински експертизи, Ръководителят на “ЦПЗ”-Благоевград, уведомява незабавно писмено или по телефон /в спешни случаи/ съда за това.

4.6. Ако назначената от съда експертиза е извършена от нещо лице, което е служител на Министерството на вътрешните работи, съдът заплаща на министерството направените разходи за труд, консумативи и режимни разходи.

4.7. Когато нещото лице е командировано за сметка на учреждениято, където работи, разходите по явяването му пред съда, се възстановяват на съответното учреждение или организация, а не се заплащат на експерта.

V. ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

1. „Вещо лице” е специалист със специални умения, включен в списъка по чл.398 от ЗСВ или специалист със специални умения и знания, който е назначен при условията на чл.396, ал.2 от ЗСВ .

2. ”Експертиза” е процесуално регламентирана дейност, извършвана по искане на компетентния орган от лица, които притежават специални знания за изследване на определени обекти или други обстоятелства, свързани с изясняването на определени факти по съдебните дела.

3. ”Действително отработен час” е времето за извършване на оглед на обектите, събиране на образци за сравнително изследване, измерване, преглеждане на документи, справки в архиви, изследвания, анализи и други необходими за изготвяне на експертизата дейности.

4. Настоящите правила са задължителни за съдиите, съдебните служители и експертите по делата, като същите се обявяват на посочените адресати по подходящ начин, включително и чрез Интернет сайта на съда.

5. Председателят на съда организира и осъществява периодичен контрол за спазването на утвърдените правила за работа с вещи лица при определянето, присъждането и изплащането на разходи и възнаграждения на експертите по съдебните дела.